

DECIZIE

07 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței
Judecători

Tatiana Vieru
Valentina Clevadi
Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Mihail Scutelnic, prin intermediul avocatului Svetlana Mazur, împotriva încheierii din 15 august 2016 a Curții de Apel Bălți, adoptată la examinarea contestațiilor creditorilor Societății cu Răspundere Limitată „Amber Term”, Mihail Scutelnic, Tatiana Grăniceru, Olesea Corcebaș, Natalia Vîhodeț împotriva cererii de validare a creanțelor față de debitorul Societatea cu Răspundere Limitată „Vis Construct Grup”,

c o n s t a t ă :

La data de 22 februarie 2016, SRL ”Vis Construct Grup” a depus cerere introductivă privind intentarea procedurii de insolabilitate în privința sa.

Prin încheierea din 24 februarie 2016 a Curții de Apel Bălți a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de debitorul SRL ”Vis Construct Grup”; au fost aplicate măsuri de asigurare; în funcția de administrator provizoriu a fost desemnat Andrei Gherman.

Prin hotărârea din 20 aprilie 2016 a Curții de Apel Bălți a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de debitorului SRL ”Vis Construct Grup” și s-a constatat insolabilitatea debitorului; s-a dispus inițierea procedurii de insolabilitate a debitorului SRL ”Vis Construct Grup”; a fost desemnat în funcția de administrator al insolabilității Andrei Gherman.

Conform aceleași hotărâri a fost stabilit termenul pentru înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor la Curtea de Apel Bălți până la 01 iunie 2016 și a fost stabilit termenul pentru verificarea creanțelor de către administratorul insolabilității, de întocmire și de prezentare Curții de Apel Bălți a tabelului definitiv până la data de 16 iunie 2016.

La data de 15 iunie 2016 administratorul insolabilității a întocmit și a prezentat tabelul definitiv al creanțelor creditorilor.

La data de 17 iunie 2016, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.24), înregistrat la data de 20 iunie 2016, Mihail Scutelnic, prin intermediul avocatului Svetlana Mazur, a depus contestație împotriva tabelului definitiv al creanțelor, invocând că administratorul insolabilității nu a inclus ca creanță garantată dobânda calculată

potrivit prevederilor art. 619 Cod civil, apărută pînă la intentarea procedurii de insolvență. Referitor la penalitățile calculate, indică că administratorul insolvenței neîntemeiat a refuzat admiterea lor la capitolul „Creanțe chirografare de rangul VI”, ignorând prevederile art. 43 alin. (2) pct. 6), lit. b) al Legii insolvenței.

Solicită validarea ca creanță garantată –dobânda de întârziere în sumă de 8138, 2 euro, echivalentul în lei la data deschiderii procedurii de insolvență-182314 lei; validarea ca creanțe chirografare de rangul VI- penalitățile calculate în sumă de 25211, 55 euro, echivalentul a 564796, 7 lei.

Prin încheierea din 15 august 2016 a Curții de Apel Bălți s-a respins contestația depusă de SRL „Amber Term” cu privire la neadmiterea în tabelul definitiv a creanței în sumă de 7750 lei cu titlu de dobândă de întârziere; s-a respins contestația depusă de Mihail Scutelnic cu privire la neadmiterea în tabelul definitiv al creanțelor a dobânzii de întârziere de 8138, 20 euro, echivalentul în lei la data deschiderii procedurii de insolvență-182314 lei și a penalității în sumă de 25211, 55 euro, echivalentul a 564796, 70 lei; s-a admis contestația depusă de Tatiana Grăniceru și s-a validat suma de 525781, 98 lei ca creanță garantată cu includerea în tabelul definitiv al creanțelor; s-a admis contestația depusă de Natalia Vîhodeț și s-a validat suma de 389598, 39 lei ca creanță garantată cu includerea în tabelul definitiv al creanțelor; s-a admis contestația depusă de Olesea Corcebaș și s-a validat suma de 381957, 28 lei ca creanță garantată cu includerea în tabelul definitiv al creanțelor.

La data de 17 august 2016, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.44) și 03 noiembrie 2016, Mihail Scutelnic, prin intermediul avocatului Svetlana Mazur, a declarat recurs împotriva încheierii din 15 august 2016 a Curții de Apel Bălți solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie validată ca creanță garantată suma de 24011 euro, constituită din suma creanței de 15872, 8 euro și dobânda de întârziere în sumă de 8138, 2 euro și validarea penalităților calculate în sumă de 793, 64 euro.

În motivarea recursului s-a invocat că motiv de respingere a contestației a servit faptul că solicitarea urmează a fi înaintată separat ca fiind un litigiu de drept, pe când aceleași contestații cu acelaș conținut a Tatiane Grăniceru, Nataliei Vîhodeț, Olesei Corcebaș au fost admise și toate acestea într-o singură procedură și o unică încheiere.

Menționează că, calculul dobânzii de întârziere și a penalității a fost prezentat atât administratorului insolvenței, cât și instanței de judecată.

Consideră că, neadmiterea sumelor menționate este neîntemeiată și contrară prevederilor legale.

Conform art. 50 alin.(1), (2) Legii insolvenței, creditorii cu drept de gaj convențional sau legal asupra unui bun din masa debitoare sunt îndreptățiți la satisfacerea priorității a capitalului împrumutat, a dobânzii și a cheltuielilor aferente din contul bunului gajat. Prevederea alin. (1) se aplică și: a) creditorului care deține un bun sau un titlu în asigurarea dreptului său; b) creditorului care are un drept de retenție; c) creanțelor persoanelor fizice, născute din contracte de investire în construcția de locuințe.

Conform art. 142 alin. (7) al Legii insolvenței, o creanță se înscrie în tabel

ținându-se cont atât de suma datorată efectiv, cât și de dobânda corespunzătoare sau de penalitatea sau de orice alt accesoriu calculat până la data deschiderii procedurii, așa cum rezultă din actele depuse la dosar.

Susține că, contrar prevederilor enunțate, administratorul insolvenței nu a inclus ca creanță garantată dobânda calculată conform prevederilor art. 619 Cod civil, apărută până la intentarea procedurii de insolvență.

Referitor la penalitățile calculate, indică că administratorul insolvenței neîntemeiat a refuzat admiterea lor la capitolul „Creanțe chirografare de rangul VI”, ignorând prevederile art. 43 alin. (2) pct. 6) lit. b) al Legii insolvenței, conform cărora creanțele chirografare se împart în ranguri și se plătesc în următoarea consecutivitate: creanțele chirografare de rang inferior sunt amenzile, penalitățile și alte sancțiuni financiare (pecuniare), precum și cele cauzate de neexecutarea obligațiilor sau din executarea lor necorespunzătoare

Opinează că, neinclusiunea penalităților respective este neîntemeiată, ori contractul încheiat între părți și Legea privind protecția consumatorilor le prevăd și recunosc.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Conform art. 8 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Instanța de insolvență a adoptat încheierea la data de 15 august 2016, iar Mihail Scutelnic, prin intermediul avocatului Svetlana Mazur, a declarat recurs la data de 17 august 2016, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.44), ceea ce denotă că recursul este în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Mihail Scutelnic, prin intermediul avocatului Svetlana Mazur și va casa parțial încheierea contestată în partea respingerii contestației lui Mihail Scutelnic, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

În conformitate cu art. 1 alin. (4) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale prezentei legi.

În conformitate cu art. 238 alin. (2) Cod de procedură civilă, completul de judecată deliberază, sub conducerea președintelui ședinței, toate problemele prevăzute de lege care urmează să fie soluționate, apreciază probele, determină circumstanțele și caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admiterea acțiunii. Fiecare problemă urmează să fie pusă astfel încât să se poată da un răspuns afirmativ sau negativ.

În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Din materiale pricinii rezultă că prin hotărârea din 20 aprilie 2016 a Curții de Apel Bălți a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de debitorului SRL "Vis Construct Grup" și s-a constatat insolvabilitatea debitorului; s-a dispus inițierea procedurii de insolvabilitate a debitorului SRL "Vis Construct Grup"; a fost desemnat în funcția de administrator al insolvabilității Andrei Gherman.

Conform aceleiași hotărâri a fost stabilit termenul pentru înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor la Curtea de Apel Bălți până la 01 iunie 2016 și a fost stabilit termenul pentru verificarea creanțelor de către administratorul insolvabilității, de întocmire și de prezentare Curții de Apel Bălți a tabelului definitiv până la data de 16 iunie 2016.

La data de 30 mai 2016, Mihail Scutelnic, prin intermediul avocatului Svetlana Mazur, a depus cerere prin care a solicitat validarea creanței garantate în sumă de 24011 euro, constituită din creanța în sumă de 15872,8 euro și dobânda de întârziere-8138, 2 euro, echivalentul în lei la data deschiderii procedurii de insolvabilitate-537901 lei; validarea ca creanță chirografară –penalitățile calculate conform pct. 7.5 din contractul nr.11-K în sumă de 1200, 55 euro, echivalentul în lei la data deschiderii procedurii de insolvabilitate-26895 lei; validarea ca creanțe chirografare - penalitățile calculate conform art. 27 alin.(2) al Legii privind protecția consumatorilor, în sumă de 24011 euro, echivalentul în lei la data deschiderii procedurii de insolvabilitate-537901 lei (f.d.1-2)

La data de 17 iunie 2016, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.24), înregistrat la data de 20 iunie 2016, Mihail Scutelnic, prin intermediul avocatului Svetlana Mazur, a depus contestație împotriva tabelului definitiv al creanțelor, solicitând validarea ca creanță garantată - dobânda de întârziere în sumă de 8138, 2 euro, echivalentul în lei la data deschiderii procedurii de insolvabilitate-182314 lei; validarea ca creanțe chirografare de rangul VI - penalitățile calculate în sumă de 25211, 55 euro, echivalentul a 564796, 7 lei (f.d.22-23).

În consecință, prin încheierea contestată s-a respins contestația depusă de Mihail

Scutelnic cu privire la neadmiterea în tabelul definitiv al creanțelor a dobânzii de întârziere de 8138, 20 euro, echivalentul în lei la data deschiderii procedurii de insolvență-182314 lei și a penalității în sumă de 25211, 55 euro, echivalentul a 564796, 70 lei (f.d.35-42).

Colegiul remarcă că instanța de insolvență respingând contestația lui Mihail Scutelnic, a constatat că este un litigiu de drept și urmează a fi înaintată o acțiune separată, axându-se pe faptul precum că nu ar fi fost prezentate întru confirmarea sumelor solicitate careva hotărâri judecătorești, titluri executorii, ci doar un calcul rezultat din voința creditorului.

Conform art. 144 alin.(4) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, dacă la examinarea contestației se constată existența unui litigiu de drept, instanța de insolvență admite contestația printr-o încheiere motivată, care poate fi atacată cu recurs de către creditorul a cărui creanță nu a fost validată. În acest caz, creanța se radiază din tabel, iar creditorul a cărui creanță nu a fost validată este în drept să intenteze proces separat de confirmare a creanței sau de preluare a procesului pendinte. Creanțele față de care au fost admise contestațiile se iau în calcul la elaborarea planului de distribuire intermediară prin rezervarea lor din masa debitoare, în condițiile stabilite la art.152.

La caz, Colegiul remarcă că instanța de insolvență, la examinarea contestației depuse de către Mihail Scutelnic privind neadmiterea în tabelul definitiv al creanțelor față de SRL ”Vis Construct Grup”, a constatat existența unui litigiu de drept.

Colegiul relevă că existența unui litigiu de drept se constată de instanța de insolvență în fiecare caz aparte pe baza probelor și dovezilor prezentate, ținând cont de faptul că însuși examinarea contestației presupune în sine un litigiu de drept și care este definitivat prin admiterea sau respingerea contestației, or, conform Legii insolvenței, creanța validată are efectul unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile.

Admiterea contestației prin constatarea unui litigiu de drept, cu radierea creanței din tabel, poate avea loc în cazurile în care creanța solicitată de creditor pentru a fi admisă, nu se confirmă prin probele și argumentele invocate și administrate, iar confirmarea acestora presupune diverse acțiuni procesuale (efectuare de expertize, evaluări, probe suplimentare, care urmează a fi apreciate respectiv).

În asemenea situații, creditorul a cărui creanță nu a fost validată prin admiterea contestației, este în drept de a intenta un proces separat, după regulile generale, în instanța competentă și nu în instanța de insolvență.

Această concluzie rezultă și din faptul că în situația în care se admite o contestație în privința creanței unui creditor, al cărui litigiu de drept (la acțiunea creditorului împotriva debitorului) se află suspendat, ca rezultat al înaintării creanței în instanța de insolvență, în altă instanță, procesul poate fi preluat de creditor în aceeași instanță.

În speță, Colegiul reiterează că din încheierea contestată nu se distinge care temeiuri au stat la baza constatării litigiului de drept, or, instanța de insolvență a generalizat concluzia sa, constatând doar că nu ar fi fost prezentate întru confirmarea sumelor solicitate careva hotărâri judecătorești, titluri executorii, ci doar un calcul

rezultat din voința creditorului.

În această ordine de idei, Colegiul conchide că instanța de insolvență a constatat existența unui litigiu de drept referitor la suma pretinsă de Mihail Scutelnic ca creanță garantată -dobânda de întârziere în sumă de 8138, 2 euro, echivalentul în lei la data deschiderii procedurii de insolvență-182314 lei și ca creanță chirografară de rangul VI – penalitatea calculată în sumă de 25211, 55 euro, echivalentul a 564796, 7 lei.

Or, conform art. 43 alin. (2) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, creanțele chirografare se împart în ranguri și se plătesc în următoarea consecutivitate: 1) creanțele din dăunarea sănătății sau din cauzarea morții. Capitalizarea acestor creanțe se face conform Legii nr.123-XIV din 30 iulie 1998 cu privire la capitalizarea plăților periodice; 2) creanțele salariale față de angajați, cu excepția persoanelor indicate la art.247, și remunerația datorată conform drepturilor de autor; 3) creanțele pentru creditele acordate de Ministerul Finanțelor (suma principală, dobânda, comisionul de angajament, fondul de risc), creditele interne și externe acordate cu garanție de stat, impozitele și alte obligații de plată la bugetul public național; 4) creanțele de restituire (achitare) a datoriilor față de rezervele materiale ale statului; 5) alte creanțe chirografare care nu sunt de rang inferior; 6) creanțele chirografare de rang inferior care au următoarele clase: a) dobânda la creanțele creditorilor chirografari calculată după intentarea procesului; b) amenzile, penalitățile și alte sancțiuni financiare (pecuniare), precum și cele cauzate de neexecutarea obligațiilor sau din executarea lor necorespunzătoare; c) creanțele din prestațiile gratuite ale debitorului; d) creanțele legate de rambursarea creditelor de capitalizare și/sau împrumuturile unui asociat, acționar sau membru al debitorului ori ale persoanelor afiliate sau interdependente și alte asemenea creanțe; e) creanțele salariale ale persoanelor indicate la art.247.

Colegiul reține că în condițiile Legii insolvenței în creanțele de rang inferior intră dobânzile la creanțele creditorilor chirografari calculate după intentarea procesului și penalitățile.

În atare circumstanțe, Colegiul apreciază ca fiind eronată constatarea instanței de insolvență precum că sumele solicitate urmau a fi confirmate prin hotărâri judecătorești sau titluri executorii, or, prevederile legale enunțate supra nu stabilesc careva condiții în acest sens.

Cu referire la ipoteza instanței de insolvență precum că calculul sumelor solicitate rezultă din voința creditorului, Colegiul reliefează că din textul atât cererii de validare a creanțelor, cât și a contestației împotriva tabelului definitiv al creanțelor, rezultă că la efectuarea calculului dat Mihail Scutelnic s-a axat pe prevederile pct. 7.5 al contractului de investiții a capitalului privat în construcția spațiului locativ nr. 11-k din 03 mai 2012 încheiat între Vitalie Lupașco și SRL "Vis Construct Grup" și acordurile adiționale, inclusiv și acordul adițional nr. 3 din 19 ianuarie 2015 la contractul de investiții a capitalului privat în construcția spațiului locativ nr. 11-k din 03 mai 2012 (f.d.12-19). Acordul adițional nr. 3 din 19 ianuarie 2015 a fost încheiat între Mihail Scutelnic și SRL "Vis Construct Grup" (f.d.19).

Tot aici, este de menționat că între Vitalie Lupașco și Mihail Scutelnic la data de

23 octombrie 2013 a fost încheiat contractul de cesiune a drepturilor, prin care ultimul a dobândit drepturile de creanță rezultate din contractul de investiție a capitalului privat în construcția spațiului locativ din 03 mai 2012 și din acordul adițional nr. 2 din 18 septembrie 2012 (f.d.20-21).

Colegiul relevă că, Mihail Scutelnic, la calcularea penalităților, s-a axat și pe prevederile art. 27 alin.(5) al Legii privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003.

Ceea ce se referă la calcularea dobânzilor solicitate cu titlu de creanțe, Mihail Scutelnic a rezultat din prevederile art. 619 Cod civil.

În atare circumstanțe, Colegiul reiterează ca concluzia instanței de insolabilitate este pripită, or, instanța de insolabilitate urma a concluziona asupra acestor aspecte rezultând din argumentele contestatorului în raport cu circumstanțele speței și normele invocate în susținerea poziției de către acesta.

În contextul dat, Colegiul relevă că instanța de insolabilitate nici nu a supus aprecierii argumentele contestatorului Mihail Scutelnic, or, chiar în cazul constatării existenței litigiului de drept, instanța de insolabilitate avea obligația de a motiva concluzia sa în acest sens, ceea ce la caz lipsește.

Or, din textul încheierii contestate se distinge că instanța de insolabilitate examinând contestația lui Mihail Scutelnic împotriva tabelului definitiv al creanțelor în partea neadmiterii creanțelor sale solicitate cu titlu de dobânzi de întârziere și penalități, a abordat superficial acest subiect.

Prin urmare, Colegiul, verificând conținutul deciziei contestate, în raport cu materialele dosarului, argumentele invocate în recurs, conchide că instanța de apel, s-a referit în mod declarativ la normele dreptului material pe care le-a considerat aplicabile speței, fără să se expună asupra circumstanțelor concrete ale cauzei și probelor administrate în cadrul judecării pricinii pe care se întemeiază concluziile privitoare la constatarea litigiului de drept și fără a indica motivele pentru care argumentele invocate în contestație nu au fost reținute, mai mult, nu au fost supuse aprecierii.

Este de menționat că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți. Mai mult, hotărârea trebuie să se fondeze pe lege, dar trebuie să rezolve, într-o maniera certă, explicit sau implicit, toate cererile invocate de părți, conform principiului nr. 6 al Recomandării nr. 5 din 1984, adoptată la de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei, privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, ceea ce în speță lipsește.

Or, în sensul principiului procesului echitabil, garantat de art. 6 CEDO, motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că cererile lor au fost analizate cu atenție și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, concisă și fermă, să aibă putere de convingere. Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare vor atrage casarea ei.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat Mihail Scutelnic, prin intermediul avocatului Svetlana Mazur și de a casa încheierea din 15 august 2016 a Curții de Apel Bălți în partea respingerii contestației depuse de Mihail Scutelnic cu privire la neadmiterea în tabelul definitiv al creanțelor constituite din dobânda de întârziere în sumă de 8138, 20 euro, echivalentul în lei la data deschiderii procedurii de insolvență-182314 lei și a penalității în sumă de 25211, 55 euro, echivalentul a 564796, 70 lei, cu restituirea pricinii la rejudecare în această parte în instanța de insolvență.

În conformitate cu art. 428, art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Mihail Scutelnic, prin intermediul avocatului Svetlana Mazur.

Se casează încheierea din 15 august 2016 a Curții de Apel Bălți, adoptată la examinarea contestațiilor creditorilor Societății cu Răspundere Limitată „Amber Term”, Mihail Scutelnic, Tatiana Grăniceru, Olesea Corcebaș, Natalia Vîhodeț împotriva cererii de validare a creanțelor față de debitorul Societatea cu Răspundere Limitată „Vis Construct Grup”, în partea respingerii contestației depuse de Mihail Scutelnic cu privire la neadmiterea în tabelul definitiv al creanțelor constituite din dobânda de întârziere în sumă de 8138, 20 euro, echivalentul în lei la data deschiderii procedurii de insolvență-182314 lei și a penalității în sumă de 25211, 55 euro, echivalentul a 564796, 70 lei, cu remiterea pricinii la rejudecare în această parte în instanța de insolvență-Curtea de Apel Bălți.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală